

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Det föreslås att lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen ändras så att det förhandlingsresultat angående ändringen av systemet för långsiktigt stöd på nationell nivå till jordbruket i de nordliga områdena i Finland som uppnåddes mellan Finland och Europeiska gemenskapernas kommission beaktas i lagen. Det föreslås att det från och med ingången av 2009 som nationellt stöd i de nordliga områdena i Finland

kan beviljas från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning samt kompensation för strukturförändringar inom svin- och fjäderfähus hållningen. Dessutom föreslås det att bestämmelse om höjning av referenskvantiteten ändras så att den motsvarar det antal djurenheter för vilket stöd högst kan betalas inom olika stödområden.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

MOTIVERING

1 Nuläge

Jordbruket beviljas stöd med budgetmedel från Europeiska unionen och nationella budgetmedel i syfte att garantera jordbrukets verksamhetsbetingelser och en lönsam produktion samt för att säkerställa en skälig inkomstnivå för jordbrukarbefolkningen. De olika stödformerna har en central betydelse när det gäller att garantera verksamhetsbetingelserna för jordbruket. Enligt en prognos från MTT Taloustutkimus (Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi) angående jordbruk och trädgårdsodling beräknas stöden utgöra ca 43 procent av de totala intäkterna inom jordbruket och trädgårdsodlingen 2008.

Inom Europeiska unionen hör jordbrukets stödpolitik till den exklusiva behörigheten för Europeiska gemenskapernas kommission, nedan *kommissionen*. I praktiken innebär det

här att gemenskapspolitikens metoder ska prioriteras och att nationell jordbrukspolitik endast kan bedrivas med beaktande av gemenskapslagstiftningen och kommissionens beslut. Grunden för jordbrukets stödssystem består i Finland av stödformerna inom Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik, som utgörs av direktstöd som helt finansieras av Europeiska unionen samt det samfinansierade kompensationsbidraget och det samfinansierade miljöstödet för jordbruket. Dessa stödformer kompletteras med nationella stöd (statliga stöd).

Grunden för systemet med de nationella stöden för jordbruket utformades under Finlands anslutningsförhandlingar. I samband med förhandlingarna uppnåddes överenskommelse om bl.a. ett långsiktigt nordligt stöd med stöd av artikel 142 för mellersta och norra Finland (stödområde C).

Statsrådet godkände den 19 juni 2008 Finlands ändringsförslag gällande systemet för långsiktigt stöd på nationell nivå till jordbruket i de nordliga områdena, utgående från vilket förhandlingar fördes med kommissionen under sommaren och hösten 2008. Jord- och skogsbruksminister Sirkka-Liisa Anttila och kommissionär Mariann Fischer Boel nådde den 19 december 2008 ett politiskt avtal om ändring av systemet för långsiktigt stöd på nationell nivå till jordbruket i de nordliga områdena i Finland.

Enligt den lösning som förhandlats fram och det slutliga förslaget till stödprogram som statsrådet godkände den 29 januari 2009 betalas stöd till sex huvudgrupper: 1) mjölk, 2) idisslare (nötköttsproduktion, får- och getskötsel samt hästhushållning), 3) svin och fjäderfä (svinhushållning, äggproduktion och fjäderfäköttsproduktion), 4) trädgårdsodling (växthusproduktion och lagring av trädgårdsprodukter), 5) växtproduktion och 6) andra nordliga stöd (renhushållning, stöd för lagring av skogsbär och skogssvamp, transportbidrag för mjölk och kött). Som ny stödform inom huvudgruppen andra nordliga stöd ingår från och med 2010 stöd för tryggnad av de nödvändiga tjänsterna inom husdjursskötseln i de yttersta randområdena. Avsikten är att stöden för svin- och fjäderfä hushållning ska frikopplas från produktionen från och med ingången av 2009. Andra stöden förblir produktionsbundna.

År 2008 betalades 554,3 miljoner euro i nationellt stöd för jordbruks- och trädgårdsproduktionen. Av summan utgjorde det nordliga stödet ca 58 procent, det nationella stödet till södra Finland ca 17 procent och den nationella tilläggsdelen till kompensationsbidraget knappt 22 procent. Ca tre procent av det nationella stödets sammanlagda belopp att användes för övriga stödbeslag. Till stödområde C betalades tre fjärdedelar av det nationella stödet och till stödområde A och B en fjärdedel år 2008. Ca 59 procent av det nationella stödet betalades enligt antalet husdjur, inberäknat produktionsstödet för mjölk. De åkerarealbaserade stöden utgjorde ca 33 procent och övriga avgiftsgrunder drygt åtta procent av det nationella stödets sammanlagda belopp.

2 Föreslagna ändringar

Lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001), nedan *lagen om nationella stöd*, trädde i kraft den 1 januari 2002. I 6 § 2 punkten föreskrivs vilka nationella stöd som kan beviljas som nordligt stöd. Eftersom den lösning som Finland och kommissionen förhandlade fram innehåller nya stödformer, föreslås det att nämnda punkt ändras så att den motsvarar den förhandlingslösning som uppnåddes. Efter den föreslagna ändringen kan som nordligt stöd beviljas kompensation för strukturförändringar inom svin- och fjäderfä hushållningen samt annat nordligt stöd. Med annat nordligt stöd avses bl.a. stöd för tryggnad av tjänster för husdjurslägenheter inom glest bebyggda områden i norra och östra Finland.

Lagen om nationella stöd ändrades senast genom lag 283/2008, som trädde i kraft den 30 april 2008. Då fogades bl.a. bestämmelserna om från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfä hushållning samt om kompensation för strukturförändringar inom svin- och fjäderfä hushållningen till lagen om nationella stöd. I den lösning som Finland och kommissionen förhandlade fram i fråga om det nordliga stödet ingår de ovan nämnda stöden, och systemet med från produktionen frikopplat stöd i de nordliga områdena motsvarar det motsvarande stödssystem för södra Finland som kommissionen godkände.

Enligt 10 d § i den gällande lagen om nationella stöd kan den referenskvantitet som ligger till grund för storleken på det från produktionen frikopplade stödet under vissa förutsättningar höjas på grundval av en investering för utvidgning eller nybyggnad av en produktionsbyggnad eller på grundval av att en produktionsbyggnad hyrs. För att referenskvantiteten ska höjas i samband med en investering för utvidgning eller nybyggnad förutsätts det bl.a. att den sökande ha påbörjat en investering för utvidgning eller en nybyggnad av produktionsbyggnad före den 2 augusti 2007 och produktionsbyggnaden har godkänts att tas i bruk senast den 31 december 2008. Den gällande bestämmelse i lagen om nationella stöd om datum då en investering för utvidgning eller en nybyggnad av produktionsbyggnad ska ha påbörjats grunder på det

att statsrådet godkände den 2 augusti 2007 Finlands förslag om nationellt stöd till södra Finland 2008—2013. Statsrådet godkände den 19 juni 2008 Finlands ändringsförslag gällande systemet för långsiktigt stöd på nationellt nivå till jordbruket i de nordliga områdena. Politiskt samförstånd om systemet för nordligt stöd nåddes den 19 december 2008 och en notifikation om ändring av systemet för nordligt stöd lämnades till kommissionen den 29 januari 2009. På basis vad som sagts ovan och med tanke på likvärdig behandling av jordbrukarna i de nordliga områdena (stödområde C) är det motiverat att ange en senare tidpunkt för när en investering för utvidgning eller en nybygge av produktionsbyggnad har påbörjats och när produktionsbyggnaden ska vara klar än vad som anges i gällande lag. Därför föreslås det att ett nytt 2 mom. fogas till 10 d §, enligt vilket en investering i en produktionsbyggnad inom de nordiska områdena ska vara påbörjats före den 19 juni 2008 och slutförd senast den 31 juli 2009, för att referenskvantiteten ska kunna höjas på grundval av utvidgning eller nybygge.

Enligt 10 d § 3 mom. i lagen om nationella stöd kan vid fastställandet av referenskvantiteten dock sammanlagt högst det antal djurenheter som motsvarar 20 000 hönor eller moderhönor beaktas per gårdsbruksenhet och referenskvantiteten kan höjas endast inom ramen för det ovan nämnda maximala antalet. Denna begränsning av djurantalet berodde på att det i södra Finland, dvs. inom stödområdena A och B, per gårdsbruksenhet kan betalas nationellt stöd för högst 20 000 hönor eller moderhönor, dvs. för 260 djurenheter. Det stödsystemet i de nordliga områdena innehåller dock ett maximiantal djurenheter som avviker från ovan nämnda stödberättigande antal djurenheter. Därför föreslås det att referenskvantiteten för från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållningen kan fastställas inom område C2p för högst 300 djurenheter, varav högst 260 djurenheter för hönor, inom område C3 för högst 200 djurenheter och inom område C4 för högst 100 djurenheter i enlighet med det antal djurenheter för vilket stöd högst har kunnat betalas. Utifrån det som sagts ovan föreslås det att 10 d § 3 mom. ändras så att det

motsvarar gällande lagstiftningen om det antal djurenheter för vilket stöd högst kan betalas.

I 16 § i lagen om nationella stöd föreskrivs om allmänna grunder för sänkning av stöd. Ordalydelsen i paragrafen ger dock inte någon direkt behörighet att sänka eller återta referenskvantiteten för från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning eller för kompensationen för strukturförändringar. Av denna anledning föreslås det att ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen, vilket ska göra det möjligt att redan sänka eller återta referenskvantiteten i de fall som avses i 16 § 1 mom. 1, 4 och 5 punkten. Referenskvantiteten kan således sänkas eller återtas om sökanden i sin ansökan har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter, eller om en omständighet eller en åtgärd i syfte att få stöd har getts en sådan form som inte motsvarar sakens egentliga natur eller avsikt, eller om arrangemangets uppenbara syfte är att kringgå stödvillkoren eller stödsystemets mål. En referenskvantitet som redan fastställts kan inte sänkas eller återtas i andra fall än i de ovan nämnda fallen. Dessutom fogas till 16 § 5 mom. i den gällande lagen om nationella stöd ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser också om grunderna för sänkning av referenskvantitet.

Dessutom rättas den felaktiga paragrafhänvisningen i 10 e § 2 mom. i den finskspråkiga lagen om nationella stöd.

3 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga direkta konsekvenser för statsfinanserna. De nationella inkomststöden betalas inom ramen för de anslag som i statsbudgeten anvisats under momentet för nationellt stöd för jordbruket och trädgårdsodlingen (30.20.40). I statsbudgeten för 2008 reserverades för nationellt stöd för jordbruket och trädgårdsodlingen 557,475 miljoner euro, varav 327,4 miljoner euro användes för nationellt stöd till nordliga områden stödåret 2008. Av detta anslag betalades i stöd högst 157,2 euro för mjölk, 66,0 miljoner euro för idisslare, högst 34,7 miljoner euro för svin- och fjäderfähus hållning, högst 21,4 miljoner euro för trädgårdsodling, 41,6

miljoner euro för växtproduktion och 6,5 miljoner euro för annat nordligt stöd.

I statsbudgeten för 2009 har reserverats för nationellt stöd för jordbruket och trädgårdsodlingen sammanlagt 559,364 miljoner euro. Enligt det slutliga förslaget till stödprogram som statsrådet godkände är fullmakt att betala inkomststöd i de nordliga områdena sammanlagt 398 miljoner euro. Stöd i de nordliga områdena kan dock betalas sammanlagt högst 358 miljoner euro. Detta grunder på det nuvarande maximibeloppet av stöd för nordliga områden (382 miljoner euro) som kan betalas enligt anslutningsfördraget. Från maximibeloppet har minskats 24 miljoner euro nationellt tilläggsstöd som godkändes i samband med hälsokontrollen av den gemensamma jordbrukspolitiken. Enligt lösning som förhandlats fram värderas 2013 nivån av fullmakt att betala stöd med kommissionen. Då tas hänsyn till de konsekvenser som förordas därför att de nationella tilläggsstöd som godkändes i samband med hälsokontrollen av den gemensamma jordbrukspolitiken kan inte vidare betalas.

Enligt den förhandlingslösning som uppnåddes i fråga om ändringen av systemet med nationellt stöd i de nordliga områdena får i stöd från och med 2010 betalas högst 193,7 miljoner euro för mjölk, högst 73,7 miljoner euro för idisslare, högst 37,0 miljoner euro för svin- och fjäderfähus hållning, högst 25,4 miljoner euro för trädgårdsodling, högst 58,3 miljoner euro för växtproduktion och högst 9,9 miljoner euro för annat nordligt stöd.

Det uppskattas att nationellt stöd till nordliga områden kommer att betalas till sammanlagt ca 30 000 stödtagare, av vilka antalet husdjurslägenheter är ca 12 000 och antalet gårdar med växtproduktion knappt 18 000. Ca 700 stödtagare bedriver växthusproduktion. Stöd för renhushållning kommer uppskattningsvis att betalas till ca 1 000 stödtagare. Nationellt stöd för svin- och/eller fjäderfähus hållning betalades utgående från 2007 års produktion till sammanlagt 1 700

gårdar. Utgående från detta kan man bedöma att referenskvantiteter för från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning kommer att fastställas för ungefär samma antal gårdar.

Propositionen har inga konsekvenser för organisationen. Beredningen av de linjer och författningar som hänför sig till det nationella stödet för nordliga områden utförs på jordbruksavdelningen vid jord- och skogsbruksministeriet. För genomförandet av stöden svarar Landsbygdsverket. En ny uppgift av engångsnatur för kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter är att fastställa referenskvantiteterna för från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning. Det bedöms emellertid att detta kan skötas med nuvarande personalresurser. Nya uppgifter för kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter i fortsättningen är indragning av referenskvantiteter samt fastställande av överföringar av referenskvantiteter och maximala arealer. Arbets- och näringscentralerna ger utlåtanden i anslutning till höjningar av referenskvantiteter samt övervakar att olika stöd villkor följs.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet. Utlåtanden om propositionen har inhämtats hos finansministeriet, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf och Suomen Siipikarjaliiitto - Finlands Fjäderfäförbund ry.

5 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 28 december 2001 om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001) 6 § 1 mom. 2 punkten, 10 d § 3 mom., den finska språkdirakten i 10 e § 2 mom. och 16 § 5 mom., av dem 10 d § 3 mom. och 10 e § 2 mom. sådana de lyder i lag 283/2008, samt

fogas till 10 d §, sådan den lyder i nämnda lag 283/2008, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2–5 mom. blir 3–6 mom., samt till 16 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1446/2006, ett nytt 3 mom., varvid nuvarande 3 och 4 mom. och det ändrade 5 mom. blir 4–6 mom. som följer:

6 §

Stödformer

Med stöd av denna lag kan som nationellt stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen beviljas

2) nordligt stöd för växtproduktion, husdjursskötsel, växthusproduktion, lagring av trädgårdsprodukter, lagring av skogsbär och skogssvamp och för renhushållning samt annat nordligt stöd, transportbidrag för mjölk och kött och som kompensation för strukturförändringar inom svin- och fjäderfähus hållning,

10 d §

Höjning av referenskvantiteten för från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 10 d § 1 mom. 1 punkten, ska den sökande ha påbörjat en investering för utvidgning eller nybygge av en produktionsbyggnad före den 19 juni 2008 och en produktionsbyggnad vara godkänd att tas i bruk senast den 31 juli 2009 i enlighet med 153 § i markanvändnings- och bygglagen på det område där sy-

stemet för det nordliga stödet enligt 6 § 1 mom. 2 punkten tillämpas.

Vid beräkning av storleken på höjningen av referenskvantiteten används det kalkylerade antal djurenheter som i genomsnitt kan produceras eller födas upp i produktionsbyggnaden. Det kalkylerade antal djurenheter som ligger till grund för höjningen av referenskvantiteten minskas dock med det antal djurenheter som med stöd av 10 c § beaktas vid beräkningen av referenskvantiteten. Referenskvantiteten per gårdsbruksenhet kan sammanlagt höjas högst till det antal djurenheter för vilket stöd högst kunde betalas per gårdsbruksenhet stöddåret 2007 inom respektive stödområde. Referenskvantiteten kan höjas endast inom ramen för det ovan nämnda maximala antalet.

16 §

Allmänna grunder för sänkning av stöd

En redan fastställd referenskvantitet för från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähus hållning eller kompensationen för strukturförändring kan sänkas eller fastställandet av referenskvantiteten återtas helt i de fall som avses i 1 mom. 1, 4 och 5 punkten.

Genom förordning av statsrådet utfärdas
närmare bestämmelser om grunderna för
sänkning av stöd och referenskvantitet.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.

Helsingfors den 20 februari 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Liisa Hyssälä*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 28 december 2001 om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001) 6 § 1 mom. 2 punkten, 10 d § 3 mom., den finska språkdirakten i 10 e § 2 mom. och 16 § 5 mom., av dem 10 d § 3 mom. och 10 e § 2 mom. sådana de lyder i lag 283/2008, samt

fogas till 10 d §, sådan den lyder i nämnda lag 283/2008, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2–5 mom. blir 3–6 mom., samt till 16 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1446/2006, ett nytt 3 mom., varvid nuvarande 3 och 4 mom. och det ändrade 5 mom. blir 4–6 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

6 §

Stödformer

Stödformer

Med stöd av denna lag kan som nationellt stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen beviljas

Med stöd av denna lag kan som nationellt stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen beviljas

2) nordligt stöd för växtproduktion, husdjursskötsel, växthusproduktion, lagring av trädgårdsprodukter, lagring av skogsbär och skogssvamp och för renhushållning samt transportbidrag för mjölk och kött,

2) nordligt stöd för växtproduktion, husdjursskötsel, växthusproduktion, lagring av trädgårdsprodukter, lagring av skogsbär och skogssvamp och för renhushållning samt *annat nordligt stöd*, transportbidrag för mjölk och kött *och som kompensation för strukturförändringar inom svin- och fjäderfähushålningen,*

10 d §

10 d §

Höjning av referenskvantiteten för från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähushålning

Höjning av referenskvantiteten för från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfähushålning

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 10 d § 1 mom. 1 punkten, ska den sökande ha påbörjat en investering för utvidgning eller nybygga av en produktionsbyggnad före den

19 juni 2008 och en produktionsbyggnad vara godkänd att tas i bruk senast den 31 juli 2009 i enlighet med 153 § i markanvändnings- och bygglagen på det område där systemet för det nordliga stödet enligt 6 § 1 mom. 2 punkten tillämpas.

Vid beräkning av storleken på höjningen av referenskvantiteten används det kalkylerade antal djurenheter som i genomsnitt kan produceras eller födas upp i produktionsbyggnaden. Det kalkylerade antal djurenheter som ligger till grund för höjningen av referenskvantiteten minskas dock med det antal djurenheter som med stöd av 10 c § beaktas vid beräkningen av referenskvantiteten. Vid en höjning av referenskvantiteten kan högst det antal djurenheter som motsvarar 20 000 hönor eller moderhönor beaktas per gårdsbruksenhet. Referenskvantiteten kan höjas endast inom ramen för det ovan nämnda maximala antalet.

Vid beräkning av storleken på höjningen av referenskvantiteten används det kalkylerade antal djurenheter som i genomsnitt kan produceras eller födas upp i produktionsbyggnaden. Det kalkylerade antal djurenheter som ligger till grund för höjningen av referenskvantiteten minskas dock med det antal djurenheter som med stöd av 10 c § beaktas vid beräkningen av referenskvantiteten. *Referenskvantiteten per gårdsbruksenhet kan sammanlagt höjas högst till det antal djurenheter för vilket stöd högst kunde betalas per gårdsbruksenhet stödåret 2007 inom respektive stödområde.* Referenskvantiteten kan höjas endast inom ramen för det ovan nämnda maximala antalet.

16 §

Allmänna grunder för sänkning av stöd

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om grunderna för sänkning av stöd.

16 §

Allmänna grunder för sänkning av stöd

En redan fastställd referenskvantitet för från produktionen frikopplat stöd för svin och fjäderfähus hållning eller kompensationsen för strukturförändring kan sänkas eller fastställandet av referenskvantiteten återtas helt i de fall som avses i 1 mom. 1, 4 och 5 punkten.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om grunderna för sänkning av stöd *och referenskvantitet.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft